

MEMÒRIA 2015

Àcolliments en família extensa
Comarca Alt i Baix Empordà

1. JUSTIFICACIÓ

El projecte “La meva família m’acull”, s’emmarca dins el Programa de suport a les famílies amb infants i adolescents en situació de risc de desemparament que duu a terme la Direcció General d’Atenció a la Infància i Adolescència. Aquest Programa és un dels eixos del desplegament de la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats a la infància i adolescència.

Des del mes d’octubre de 2014, la Fundació FASI d’acord amb la Direcció General d’Atenció a la Infància i el Consell Comarcal de l’Alt Empordà van facilitar la dedicació de professionals per tal que es pogués realitzar el projecte a les comarques de l’Alt i el Baix Empordà.

El programa consisteix a donar suport, mitjançant una atenció específica i individualitzada, a les famílies acollidores extenses adscrites als EAIA de l’Alt i el Baix Empordà. Es realitza un acompanyament en les diferents etapes evolutives dels infants, es fomenta els recursos personals dels acollidors per a fer front a situacions que es puguin generar durant l’acolliment (relació amb els progenitors, treball de la història de vida dels infants,...).

El projecte també inclou la tasca de valoració i estudi de possibles nuclis acollidors , ja sigui per a regularitzar les guardes de fet o bé per a atendre a aquells infants que es trobin residint en centres de menors i puguin ser acollits per algun membre de la seva família extensa.

La col·laboració es va iniciar el mes d’octubre de 2014 fins a enguany. Durant l’any 2014 es va atendre 8 infants per comarca i, al llarg de 2015, el nombre d’infants atesos ha anat en augment. Actualment s’està atenent 70 infants

2. OBJECTIUS

2.1. Objectius estratègics

- Oferir un suport, orientació i acompanyament professional a les famílies extenses que han acollit a algun infant.
- Col·laborar amb els equips especialitzats, per facilitar que tots els infants i adolescents que hagin de ser separats del seu nucli familiar, tant de forma temporal o permanent, i disposin de família extensa, puguin ser acollits per la mateixa.

2.2. Objectius operatius

En relació a les famílies acollidores:

- Acompanyar a les famílies extenses acollidores per tal que assumeixin les funcions parentals substitutives.
- Reforçar les potencialitats de la família acollidora.
- Facilitar a les famílies acollidores recursos socioeducatius .
- Promoure noves formes de fer i actuar per afrontar situacions.
- Treballar amb les famílies les situacions que es produeixen amb els pares dels infants i aprendre a gestionar-les.
- Detectar les dificultats del nucli acollidor i elaborar el pla de treball adient, atenent les particularitats de la família acollidora.
- Acompanyar a les famílies en la comprensió dels moments evolutius dels infants i dels sentiments que es vagin generant conseqüentment
- Donar suport en la recerca de recursos: laborals, psicològics, pedagògics...

En relació amb els infants:

- Garantir el seguiment de la totalitat dels infants acollits.
- Guiar als infants en la comprensió de la seva realitat familiar.
- Acompanyar als infants en el moment d'incorporar-se al nucli familiar acollidor.
- Fer participar als infants en la presa de decisions, en funció del seu moment evolutiu.
- Atendre les necessitats socioeducatives dels infants i cercar-los els recursos necessaris.
- Donar suport a l'escolarització i a la integració dels infants en els diferents recursos comunitaris.
- Detectar les dificultats del nucli acollidor i elaborar el pla de treball adient, atenent les particularitats de l'infant acollit.
- Acompanyar emocionalment als infants en els espais de visita amb els seus pares.

En relació amb els professionals del territori:

- Acordar conjuntament amb l'EAIA referent, els criteris de validació dels nuclis de família extensa.
- Informar a l'EAIA de l'evolució dels règims de visites dels infants amb els pares i altres familiars, per tal de valorar la situació dels permisos.
- Informar a l'EAIA referent, de la situació de l'acolliment per a les renovacions de mesura d'acolliment en família extensa.
- Acordar conjuntament amb l'EAIA referent la relació amb SBAS pel seguiment de diverses àrees (escolar, integració comunitària ...)
- Acordar conjuntament amb l'EAIA la interlocució amb l'escola del nen/a.
- Acordar conjuntament amb l'EAIA la relació amb serveis de Salut Mental.
- Fer l'estudi del nucli acollidor derivat des l'EAIA.

3. METODOLOGIA DE TREBALL

Es realitzen dos tipus d'intervencions diferenciades amb les famílies :

1. Estudis de nuclis acollidors: en el cas que des de l'EAIA es consideri que cal realitzar la valoració d'un nucli de família extensa com a possible acollidor del/s infant/s, s'intervé realitzant un procés d'estudi per acabar conclouent si es veu favorable l'acolliment del/s infant/s per part del nucli valorat.
2. Seguiment a famílies acollidores extenses: es tracta d'un procés d'acompanyament a la família acollidora i a l'infant en els diferents moments i situacions que es poden plantejar durant els temps que l'infant es trobi acollit.

La metodologia utilitzada és diferent per a cadascuna de les intervencions:

3.1 Estudis de nuclis acollidors:

Es tracta d'un procés amb una durada de 3 mesos. Durant aquest temps es realitza un mínim de 6 entrevistes que es poden ampliar, si els tècnics ho consideren adient, depenent de la particularitat de la família o del/s infant/s.

En relació al nucli acollidor valorat:

- Entrevistes amb els diferents membres del nucli de manera conjunta o bé per separat per tal d'explorar diferents àrees: motivació per a l'acolliment, consciència de les dificultats dels progenitors, història de vida i de criança, consciència del que implica l'acolliment i de les característiques del/s infant/s a acollit,...
- Visites al domicili del possible nucli acollidor.
- Es passen diferents proves objectives per tal de valorar aspectes de personalitat que influencien en la cura del/s infant/s i l'estil educatiu utilitzat.

En relació al/s infant/s:

- Entrevistes individuals amb el/s infants a acollir. Depenent de la seva edat es realitzarà de manera més directa per a conèixer la seva opinió i emocions al respecte o bé a través de dibuixos, simulacions o joc simbòlic.
- Observació de la relació entre el/s infant/s a acollir i el nucli acollidor valorat.

En relació amb els professionals del territori:

- Coordinació amb els diferents recursos que puguin estar atenent a l'infant (escola, CSMIJ, CDIAP, centres psicopedagògics privats, salut,...).
- Coordinació amb diferents recursos que puguin estar atenent al nucli acollidor a valorar.
- Coordinació periòdica amb els professionals de l'EAIA referent per tal d'establir unes línies de treball comunes, ja que aquests realitzen la intervenció amb els progenitors.
- Elaboració d'informes de valoració.

Transcorreguts els 3 mesos d'estudi s'elabora un informe final, que es transmet al referent de l'EAIA, en el que es recullen tots els aspectes valorats i es defineix la viabilitat de l'acolliment i, en el cas de ser valorat positivament, els punts que caldrà continuar treballant en el posterior seguiment.

3. METODOLOGIA DE TREBALL

3.2 Seguiment de famílies acollidores extenses:

Per tal de donar suport i fer el seguiment dels acolliments en família extensa s'ha utilitzat la següent metodologia:

En relació a les famílies acollidores:

- Observació de la família acollidora i la dinàmica familiar.
- Entrevistes amb les famílies acollidores.
- Visites i entrevistes al domicili de la família acollidora.

En relació amb els infants:

- Entrevistes amb els infants acollits.
- Observació dels infants acollits i la relació amb la família acollidora.
- Treball de les emocions i sentiments dels infants a partir del dibuix com a eina diagnòstica, simulacions i del joc simbòlic.

En relació amb els professionals del territori:

- Coordinacions amb els serveis especialitzats (CSMIJ, CDIAP, centres psicopedagògics privats), en el cas que hi assisteixin.
- Entrevistes amb centres escolars.
- Sessions de treball amb altres equips d'intervenció en família extensa.
- Elaboració d'informes de seguiment.

S'ha realitzat supervisió de visites en els casos que ho han requerit. S'ha efectuat de manera compartida amb els professionals de l'EAIA.

Durant aquest any 2015 s'ha realitzat un Grup d'acollidors a ambdós territoris.

4. RECURSOS NECESSARIS

4.1. Recursos humans

El nostre equip multidisciplinari, fins al mes de novembre, estava coordinat per la Marta Pagès, pedagoga i format per la Laia Gironella, treballadora social i l'Olga Collell, psicòloga.

Al mes de novembre es van produir canvis en l'equip. Actualment la coordinadora és la Tània Plaza, educadora social i directora tècnica de l'entitat, i la treballadora social és la Sílvia Mas.

Cada professional actua com a referent del cas davant l'EAIA, família extensa acollidora i altres serveis externs. És el responsable final de l'elaboració de la documentació requerida per cada cas, amb el previ consens de la resta de membres de l'equip.

Treballadora social	Laia Gironella	Jornada completa. Baixa voluntària novembre 2015
Psicòloga	Olga Colell	Jornada completa
Pedagoga - Coordinadora	Marta Pagès	Jornada parcial. Finalització de les tasques novembre 2015
Treballadora social	Sílvia Mas	Jornada completa
Directora Tècnica	Tània Plaza	Jornada parcial

4.2. Recursos materials

L'espai físic on es desenvolupen les intervencions està ubicat:

- Dilluns i dijous al Consell Comarcal del Baix Empordà: C/ Tarongers, 12 17200 de La Bisbal.

- Dimarts, dimecres i divendres al Consell Comarcal de l'Alt Empordà: C/ Nou, 48 17600 de Figueres.

A més, s'han pactat espais compartits amb altres entitats: Serveis Socials de Palafrugell i Palamós, Oficina Municipal d'Escolarització de Palafrugell, Ajuntament de Mont-Ras, Ajuntament de Cabanes i Centre Cívic de Tueda a Sant Feliu de Guíxols. Sempre tenint en compte les necessitats de les famílies i de la intervenció a realitzar en cada moment.

4.3. Recursos econòmics

Els recursos econòmics corresponents a l'any 2015 corresponen a 71.909,04 €.

5. ANÀLISI DE LA POBLACIÓ ATESA

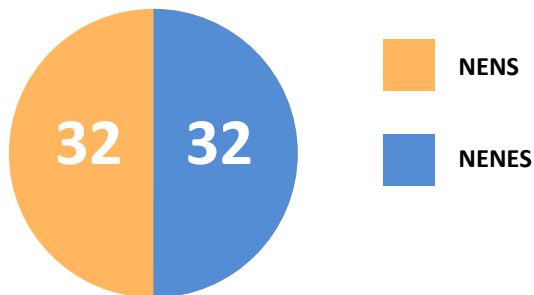
5.1. Nombre d'infants atesos durant l'any

S'ha atès un total de 74 infants repartits entre el Baix i l'Alt Empordà, tenint en compte tant els seguiments de famílies com els estudis de nuclis acollidors. Són un total de 39 nenes i 35 nens.

NOMBRE D'INFANTS	Alt Empordà	Baix Empordà	TOTAL
Nombre d'infants (TOTAL) atesos durant el 2015	43	31	74
Nombre d'infants que continuen essent atesos en data 31/12/15	42	28	70
Nombre de baixes d'infants en data 31/12/15	1	3	4

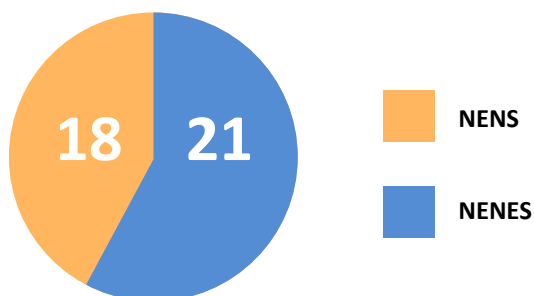
La distinció atenent al tipus d'intervenció realitzada seria la següent:

Infants atesos en seguiment durant el 2015:

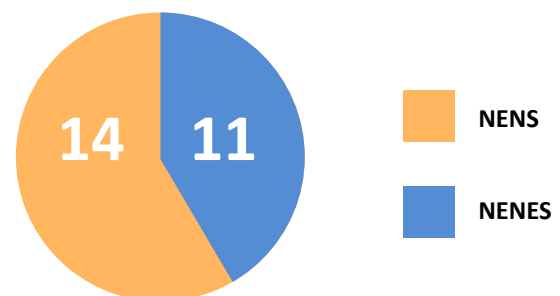

La diferenciació per comarca quedaria reflectida de la següent manera:

Alt Empordà

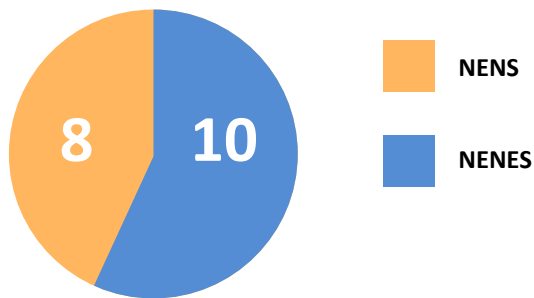

Baix Empordà

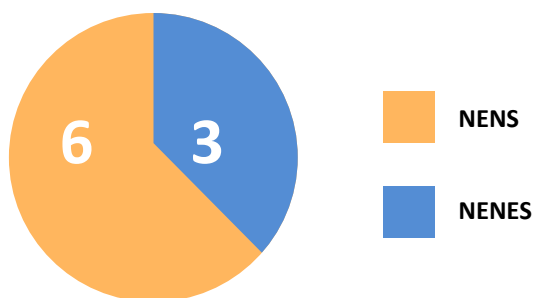
No s'observen diferències significatives en referència al gènere dels infants atesos.

Infants atesos en estudi durant el 2015:

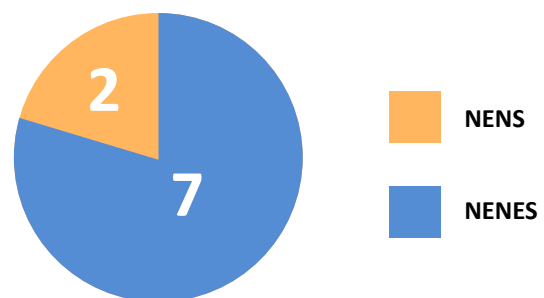

El gènere dels infants atesos en estudi, fent la diferenciació per comarca, seria el següent:

Alt Empordà

Baix Empordà

Durant aquest any hi ha hagut 7 infants amb els que s'ha iniciat la intervenció com a procés d'estudi i, posteriorment, han estat atesos en seguiment de l'acolliment al validar el nucli valorat.

També hi ha hagut un infant amb el que s'ha iniciat la intervenció realitzant el seguiment de l'acolliment i, degut al fracàs d'aquesta mesura, posteriorment s'ha intervingut amb ell realitzant el procés d'estudi d'un altre nucli acollidor.

5.1. Nombre de famílies i adults atesos durant l'any

NOMBRE FAMÍLIES	En seguiment		En estudi		TOTAL
	A.E.	B.E.	A.E.	B.E.	
Nombre de famílies ateses durant el 2015	26	22	8	8	64
Nombre d'adults atesos durant el 2015	1	3	1	2	7
Nombre de famílies ateses en data 31/12/2015	24	18	2	5	49

* Com a adults atesos: es refereix a aquells que viuen al nucli familiar i no són els guardadors o bé aquells amb els que ha estat necessària intervenció tècnica.

En els casos que es troben en procés d'estudi, són:

- 2 dels nuclis valorats estan compostats per avis materns que en el domicili també hi conviu un altre fill major d'edat amb el s'ha realitzat alguna intervenció.
- En l'altre nucli valorat l'adolescent estava acollida per la seva àvia materna, però es va realitzar un canvi de guardador realitzant l'estudi dels oncles materns. Va ser necessari durant el procés realitzar intervencions amb l'àvia materna i antiga acollidora.

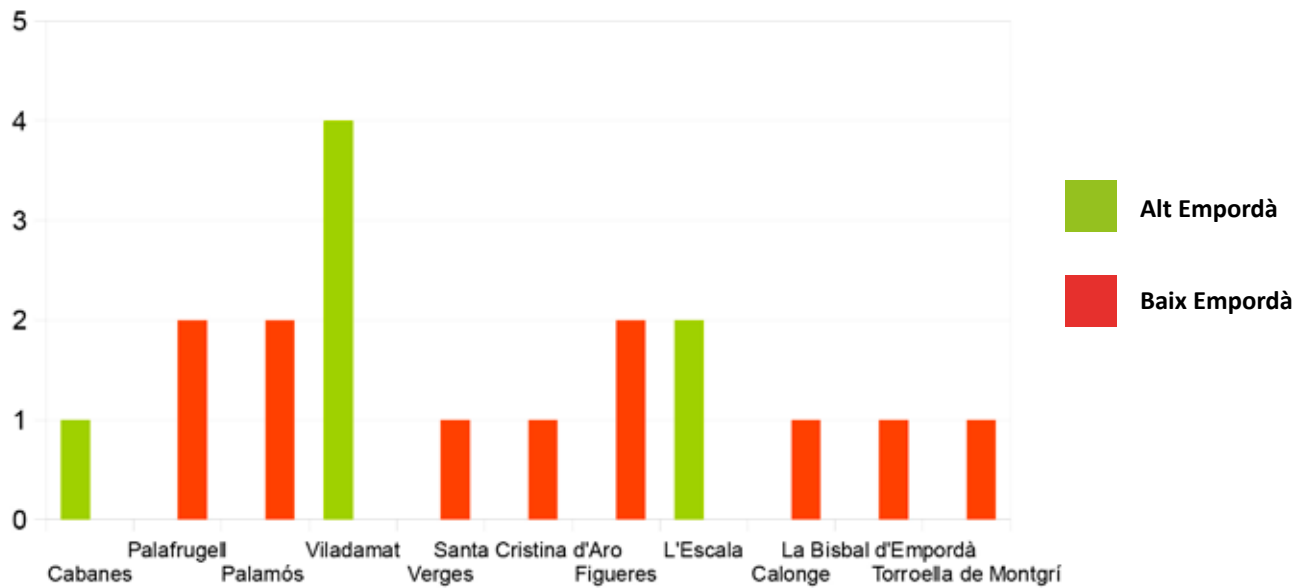
Dels 16 estudis realitzats durant el 2015:

	NUCLIS D'ESTUDI VALIDATS	NUCLIS D'ESTUDI NO VALIDATS	NUCLIS D'ESTUDI EN PROCÈS DE VALIDACIÓ
Baix Empordà	2	1	4
Alt Empordà	4	1	2

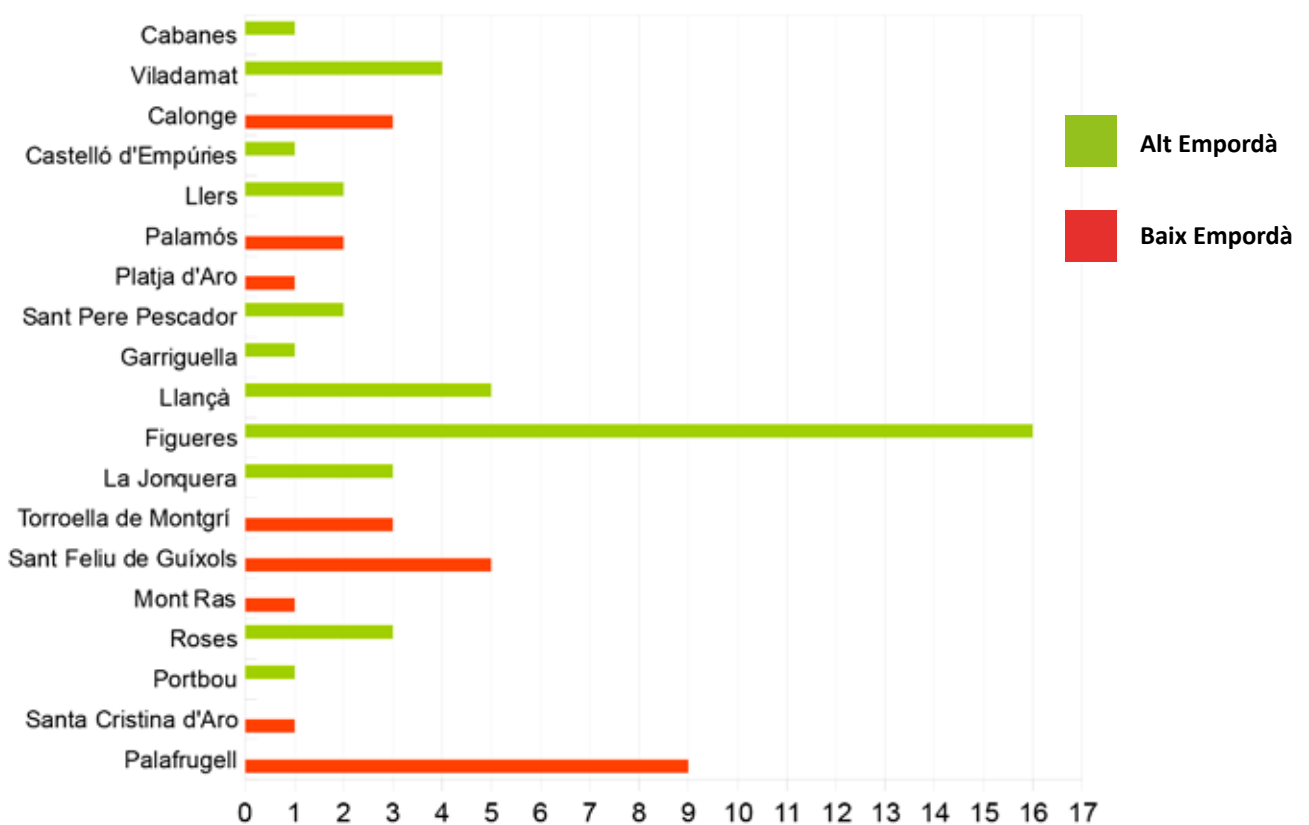
* Els 2 nuclis d'estudi restants, no van finalitzar el procés de validació. Un estudi del Baix Empordà no es va finalitzar atès que els acollidors disposaven d'una mesura judicial. L'altre estudi de l'Alt Empordà els mateixos familiars van decidir no continuar el procés de validació per motius personals.

5.3. Distribució per procedència geogràfica

5.3.1. Casos en procés d'estudi diferenciats per comarca:

5.3.2 Casos en seguiment diferenciats per comarca

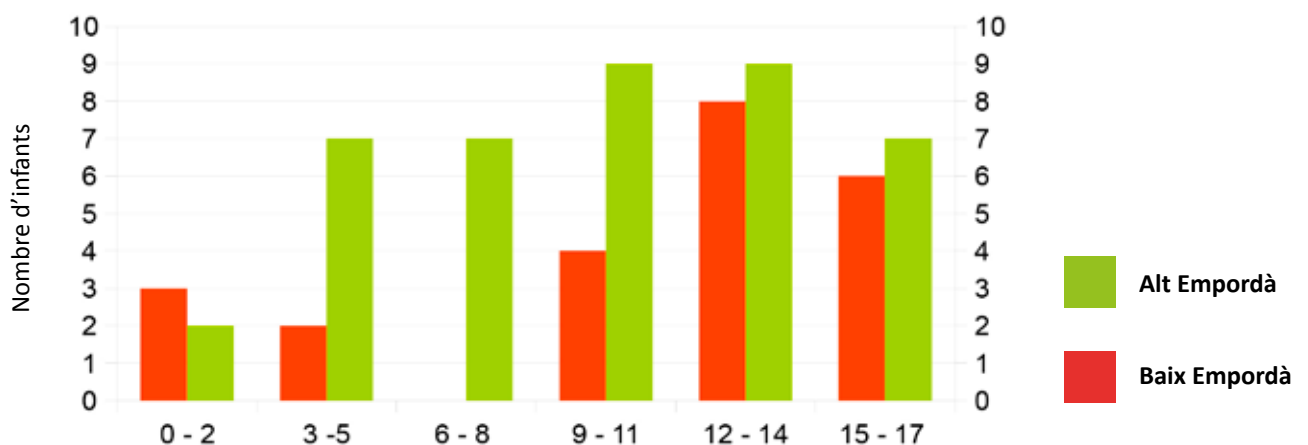
La comarca de l'Alt i el Baix Empordà té un territori molt extens. L'Alt Empordà es caracteritza per pobles amb pocs habitants i allunyats de Figueres que és la capital de comarca.

Al Baix Empordà hi ha pobles amb més habitants i més propers al poble capital de comarca com és La Bisbal. Els pobles amb menys habitants són més propers a d'altres poblacions més grans a les que estan habituats a adreçar-s'hi.

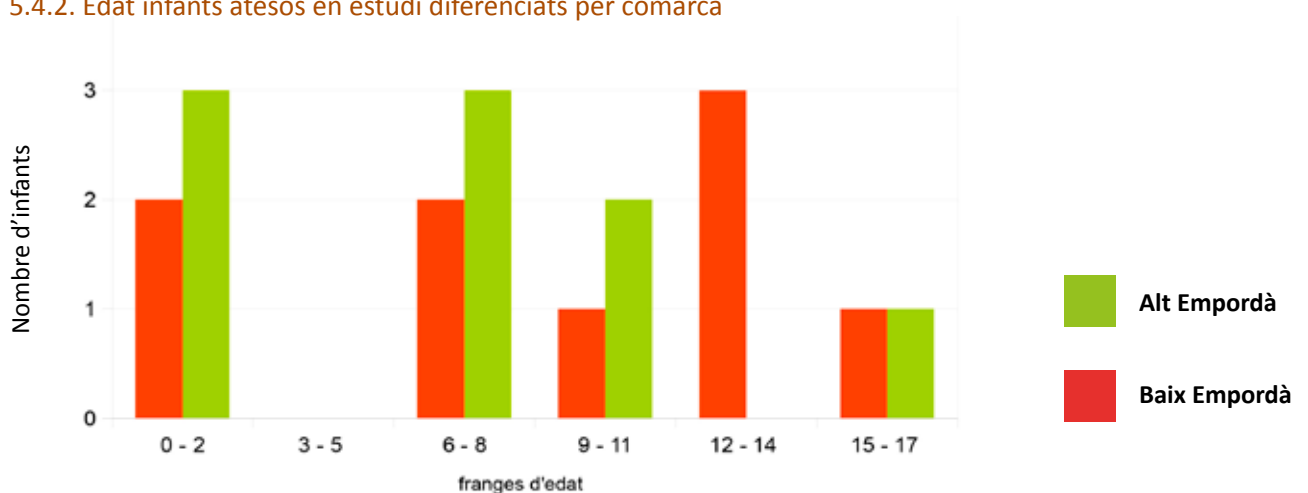
En aquests moments existeix una major prevalença d'infants als territoris de Figueres a l'Alt Empordà i Palafrugell del Baix Empordà.

5.4 Distribució per edats

5.4.1. Edat infants i adolescents atesos en seguiment diferenciats per comarca

5.4.2. Edat infants atesos en estudi diferenciats per comarca

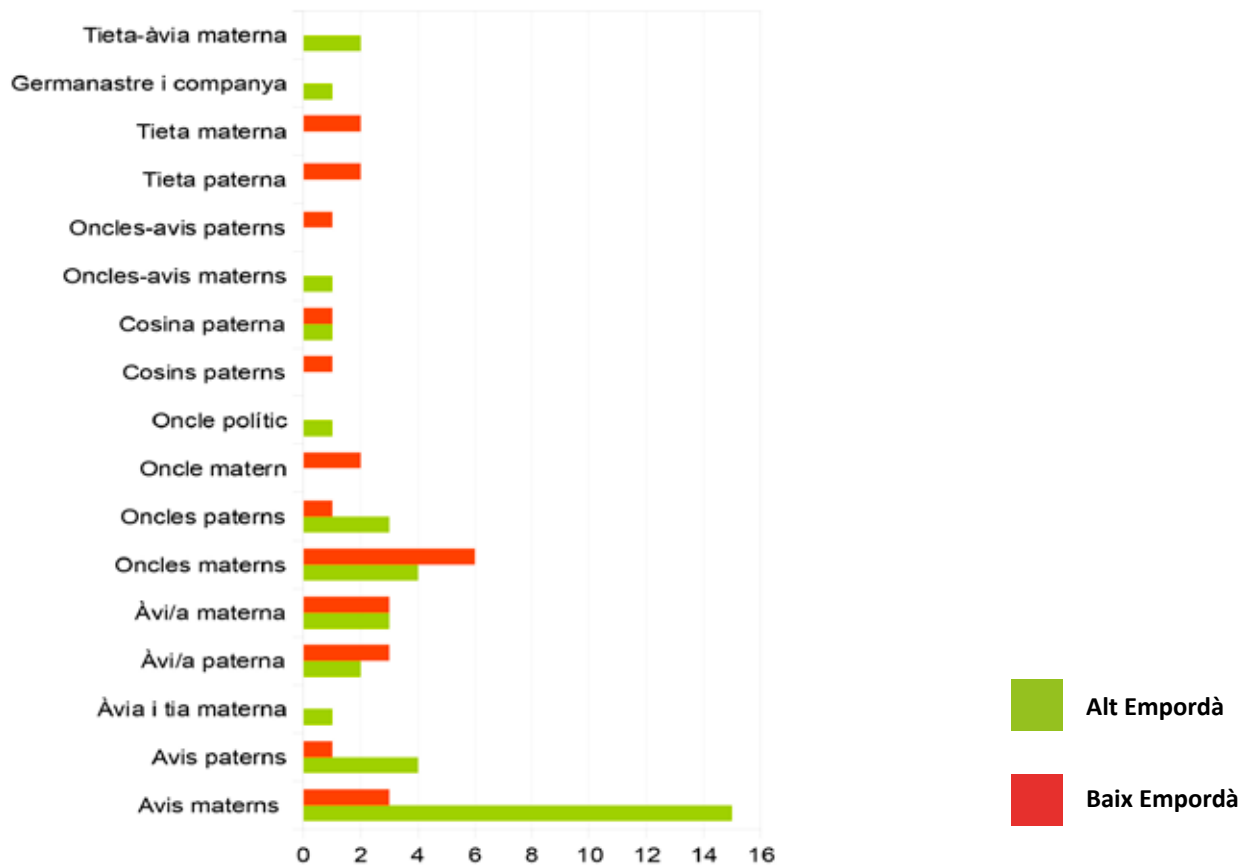

En els casos en seguiment, les franges d'edat es troben força equilibrades en general. No obstant s'observa que a la comarca del Baix Empordà hi predominen els adolescents a diferència de l'Alt Empordà que la franja d'edat és equitativa.

En els casos d'estudi, no hi ha casos en la franja d'edat dels 3 a 5 anys com a dada a destacar.

5.5. Distribució per tipologia de parentesc.

5.5.1 Tipologia de parentesc en casos en seguiment::

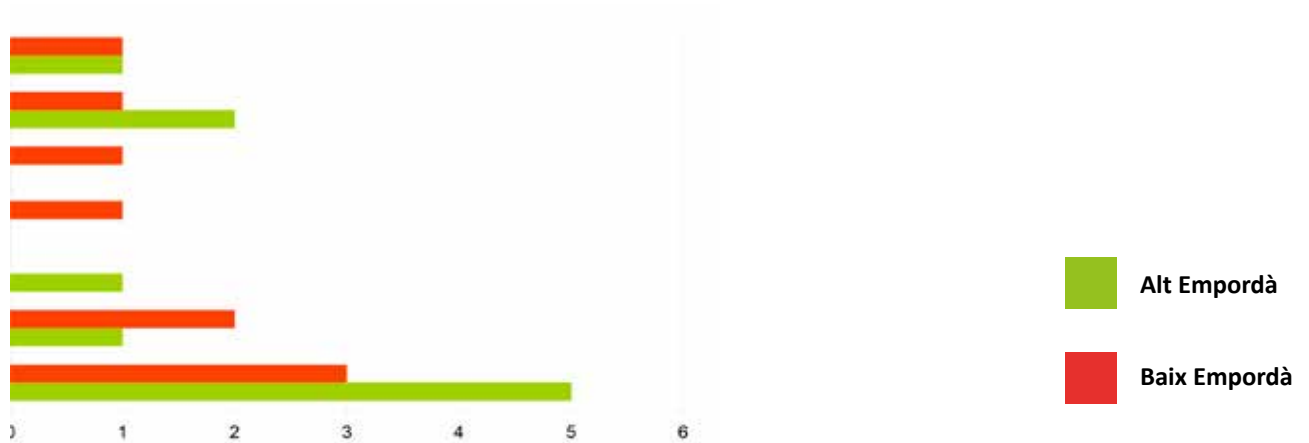
La major part dels infants acollits en família extensa a la comarca de l'Alt Empordà són acollits pels **avis materns**, concretament un 23,4%.

En els casos del Baix Empordà, el nombre més elevat d'infants són els acollits per part dels **oncles materns**, concretament un 9,3%.

S'observa una major prevalença d'infants acollits per la vesant materna.

Es considera rellevant el nombre de famílies monoparentals, ja que són 20 infants acollits amb un sol membre de la família que equival a un 31,2% de la totalitat.

5.5.2 Tipologia de parentesc infants acollits i nuclis acollidors a valorar en els estudis

Dels nuclis acollidors valorats durant l'any 2015 en podem destacar que en el territori de l'Alt Empordà, la major part de les valoracions han estat realitzades als avis materns, concretament un 50% de la totalitat dels infants de l'Alt Empordà.

En el territori del Baix Empordà el major nombre de valoracions s'han realitzat als avis materns i avis paterns, concretament un 55% de la totalitat dels infants del Baix Empordà.

5.6. Tipologia de suport que es dona des del servei, a les famílies:

TIPUS DE SUPORT	Alt Empordà	Baix Empordà	TOTAL
S'observen moltes dificultats en l'acolliment i en conseqüència, requereixen molta necessitat de suport per part dels professionals.	14	16	21
S'observen dificultats en l'acolliment i en conseqüència, requereixen suport per part dels professionals.	11	9	20
Mostren una certa autonomia i necessiten el suport per aspectes concrets de l'acolliment.	8	7	15
Mostren molta autonomia en l'acolliment i requereixen poc suport dels professionals.	6	3	9
TOTAL *	39	25	64

*S'ha comptabilitzat el total a partir dels infants i no de les famílies, donades les situacions particulars de cada infant i atès que s'ha observat que en una família es poden donar més o menys dificultats atenent diferents característiques com:

- Edat dels infants i etapa evolutiva en què es troben.
- Capacitats resilients dels infants.
- Dany sofert.

S'entén el grau d'autonomia de les famílies, per el període de visites que es porta a terme i la intensitat de la intervenció. De tal manera que:

- Molt suport = visites setmanals o quinzenals
- Suport = visites entre tres setmanes i un mes i mig aproximadament.
- Autonomia = visites cada mes i mig o bimensuals.
- Molta autonomia = visites trimestrals.

El tipus de treball portat a terme en el suport a les famílies, es basa en l'atenció i entrevistes als acollidors i entrevistes per a conèixer els infants. Aquestes tant es poden donar al domicili de les famílies com als Serveis utilitzats al municipi.

Al llarg d'aquest any també s'ha treballat, a nivell conjunt, amb infants i acollidors. En casos en els que ha estat necessari abordar aspectes importants amb els infants o bé en aquells en els que s'ha treballat sobre aspectes de relació o convivència.

5.7. Situació dels pares en relació a l'acolliment

5.7.1. Progenitors que conviuen al nucli acollidor

Dels 64 infants o adolescents atesos en seguiment de l'acolliment en família extensa, un dels casos un progenitor conviu amb l'infant. Aquest fet, de moment, no està generant interferències importants en l'acolliment però fa necessària una intervenció més intensiva per anar situant a l'infant en la seva realitat familiar.

Dels 18 infants que es troben en procés d'estudi, hi ha un progenitor que es troba molt present en la dinàmica familiar dels acollidors. Aquest fet provoca una acomodació en la situació per part d'aquesta mare i a llarg termini, podria provocar, una situació confusa per a l'infant.

5.7.2. Casuística dels progenitors

TIPOLOGIA DE DIFICULTATS	Nombre de casos en estudi		Nombre de casos en seguiment		TOTAL INFANTS
	A. E.	B. E.	A. E.	B. E.	
Addiccions i negligència	6	4	22	11	43
Violència de gènere i negligència		1	2	4	7
Salut mental		1	7	3	11
Negligència necessitats bàsiques	1			5	6
Més d'una problemàtica. (Violència de gènere, addiccions i negligència)	2	3	8	1	14

Es pot observar a partir de les dades recollides, que la problemàtica amb major prevalença que provoca el desemparament dels infants són les addiccions que van acompanyades de negligència.

5.7.2.1. Casos amb progenitors amb mesures tutelars

En casos en Estudi	Alt Empordà	1
	Baix Empordà	3
En casos atesos en seguiment	Alt Empordà	4
	Baix Empordà	2

5.8. Situació dels infants

5.9.1. Dany emocional sofert

En casos en seguiment:

A partir del seguiment portat a terme de l'infant i/o adolescent acollit, s'ha pogut observar la tipologia de danys emocionals que aquests infants manifesten i que consegüentment s'estan treballant des del nucli acollidor i els recursos externs adients per a cada cas.

TIPOLOGIA DE DANY	Alt Empordà	Baix Empordà	TOTAL INFANTS
NO S'OBSERVA	11	7	18
LLEU*	9	7	16
SEVER**	11	3	14
MOLT SEVER**	7	9	16

En casos en estudi:

TIPOLOGIA DE DANY	Alt Empordà	Baix Empordà	TOTAL INFANTS
NO S'OBSERVA	3	4	7
LLEU*	3	4	7
SEVER**	1	1	2
MOLT SEVER**	2		2

* S'entenen per lleus, aquells casos, en què la família amb l'acompanyament dels professionals pertinent pot reparar progressivament el dany sofert i l'infant o adolescent no presenta un patró desorganitzat, ni una simptomatologia derivada a algun tipus de trastorn o discapacitat.

** S'entenen per severs aquells casos en què la família no ha pogut reparar suficientment el dany emocional sofert, ni tampoc amb l'ajuda de professionals que els donen suport i els infants o adolescents presenten un patró desorganitzat segons la tipologia de vinculació.

*** S'entenen per molt severs aquells casos, en què els infants presenten algun tipus de trastorn o discapacitat severa que limita la reparació del dany sofert.

La prevalença de les dades es troba en infants els quals no s'observa un dany significatiu o bé han sofert un dany lleu. Aquest, entenem que pot ser reparat pels acollidors/es amb l'ajuda pertinent dels professionals. Tot i així; la diferència no es considera massa significativa.

En els casos en procés d'estudi, cal tenir en compte que un nombre important d'infants tenen una curta edat, fet que dificulta poder valorar les conseqüències del dany sofert.

5.8.2. Diversitats funcionals

Dels 64 infants que s'atenen en seguiment, de la Comarca de l'Alt Empordà tres infants tenen diagnòstic mentre que un altre es troba en procés de valoració.

- Dos d'ells tenen un grau de diversitat funcional del 65% degut a un retard maduratiu, amb diagnòstic de trastorn de l'aprenentatge.

- Un altre cas té un grau de diversitat funcional d'un 38% amb diagnòstic de trastorn de l'aprenentatge.

De la Comarca del Baix Empordà 3 infants pateixen una diversitat funcional.

- Un d'ells compta amb un grau d'un 52% de diversitat funcional amb diagnòstic de trastorn de l'aprenentatge, trastorn del llenguatge i trastorn adaptatiu.

- Un altre infant té un 33% de diversitat funcional amb el diagnòstic de trastorn de l'afectivitat, trastorn adaptatiu amb la filiació psicògena i trastorn del desenvolupament i de l'aprenentatge, amb etiologia no filiada.

- L'altre infant té síndrome d'Asperger i TDAH amb un grau de diversitat funcional d'un 65% i un grau II de dependència.

Dels 18 infants que es troben en procés d'estudi no n'hi ha cap amb aquest diagnòstic.

5.8.3 Escolaritat i nivell acadèmic

GRAU DE DIFICULTATS EN ELS APRENTATGES	Alt Empordà	Baix Empordà	TOTAL INFANTS
Presenten un molt bon rendiment acadèmic (mitjana de notable)	7	2	9
NO presenten dificultats en el desenvolupament o en els aprenentatges	18	11	29
Presenten un baix rendiment acadèmic (suspenen més de 2 assignatures)	7	5	12
Tenen currículum adaptat en escola ordinària	5	5	10

Dels 64 infants atesos en seguiment, es pot observar segons les dades recollides que la majoria dels infants es troben en la categoria de NO PRESENTEN DIFICULTATS EN ELDESENVOLUPAMENT I APRENTATGES. Els infants que s'observen més dificultats a nivell acadèmic o tenen un currículum adaptat són infants més grans (a partir de 6 anys).

Hi ha 4 adolescents que no han estat comptabilitzats donat que, en aquest moment, no estan assistint a cap tipus de recurs formatiu ni laboral.

5.8.4. Temporalitat de l'acolliment

NOMBRE D'ANYS	Alt Empordà	Baix Empordà	TOTAL INFANTS
Menys de 2 anys	17	11	28
De 2 a 4 anys	4	3	7
Més de 4 anys	18	11	29

De la població atesa s'han agrupat els infants per el nombre d'anys que porten acollits. Per les dades recollides, es pot observar que la totalitat d'infants atesos es troba acollit en la mateixa prevalença de menys de dos anys i més de quatre.

En els casos que es troben en estudi:

TIPUS DE MESURA	Alt Empordà	Baix Empordà	TOTAL INFANTS
Guarda provisional	8	5	13
Guarda de fet (no està regulada administrativament)		2	2
Acolliment amb un altre guardador/a		1	1
L'infant es troba en un centre	1	1	2

La majoria d'infants amb els que s'ha realitzat un procés d'estudi ja es trobaven a la mateixa família amb la mesura d'acolliment provisional. Aquest fet genera que des de l'Equip Tècnic s'hagi de donar una doble tasca: realitzar la valoració d'idoneïtat del nucli mentre paral·lelament s'ofereix suport i s'aborden les dificultats que ja van sorgint en la convivència.

En determinats casos es fa difícil que les famílies puguin entendre el rol professional pertinent.

Tot i així, en els casos que s'ha pogut realitzar, posteriorment, una validació del nucli s'ha evitat que els infants passessin per un altre tipus de mesura durant aquest procés.

5.9. Referència del cas

REFERÈNCIA DEL CAS	NOMBRE DE CASOS
EAIA de l'Alt Empordà referent del cas	36
EAIA del Baix Empordà referent del cas	23
Altres EAIA'S són referents del cas	15

De l'Alt Empordà 1 dels 8 infants es troba en procés d'estudi i la resta en seguiment.

Del Baix Empordà 3 dels 8 infants es troben en procés d'estudi i la resta en seguiment.

5.10. Nombre de baixes durant l'any en curs

Durant aquest any s'han donat 4 baixes dels casos atesos en seguiment. Dos d'elles per majoria d'edat dels adolescents i dos per fracàs de l'acolliment.

6. ACTIVITATS DE L'EQUIP

6.1. Nombre d'entrevistes anuals a infants

6.1.1. Nombre d'entrevistes a infants en casos en estudi:

Durant el 2015 s'han realitzat **56 entrevistes** a infants en casos que es troben en procés d'estudi. D'aquestes 56, 27 s'han realitzat amb infants que viuen a la comarca de l'Alt Empordà i les 29 restants s'han fet a infants del Baix Empordà. Aquestes s'han realitzat utilitzant tècniques projectives com dibuixos o joc simbòlic.

En els casos amb infants d'edat inferior a un any, s'ha realitzat observació de l'infant i de la interacció amb els possibles acollidors.

6.1.2. Nombre d'entrevistes a infants atesos en seguiment de l'acolliment

Durant el 2015 s'han realitzat **202 entrevistes** individuals a infants atesos en seguiment de l'acolliment. D'aquestes 202 entrevistes, 83 són entrevistes realitzades a infants del Baix Empordà i les 119 restants amb infants de l'Alt Empordà.

Amb els infants amb edat inferior a 6 anys, s'ha utilitzat el dibuix o el joc per a interactuar amb aquests.

També es va elaborar un conte per a explicar la situació d'acolliment en família extensa i ha resultat una bona eina per a abordar aquesta realitat amb els infants.

Amb els infants d'edat superior s'ha pogut abordar més directament la seva realitat familiar mitjançant entrevistes.

6.2. Nombre d'entrevistes anuals a famílies

6.2.1. Nombre d'entrevistes a famílies que es troben en procés d'estudi:

Al llarg d'aquest any s'han realitzat **126 entrevistes** a nuclis familiars que estan essent valorats com a possibles acollidors.

D'aquestes 126, 94 s'han realitzat de manera conjunta amb ambdós adults del nucli a valorar per a tractar aspectes com la motivació per l'acolliment o dinàmiques familiars.

Les 32 restants s'han realitzat únicament amb un dels dos membres de la parella per tal de tractar aspectes més personals com la història de vida i criança.

A nivell de comarca la distribució seria la següent:

- 64 entrevistes als nuclis acollidors a valorar de la comarca de l'Alt Empordà
- 62 entrevistes als nuclis acollidors a valorar de la comarca del Baix Empordà.

6.2.2. Nombre d'entrevistes a famílies en les que es realitza un seguiment de l'acolliment:

Durant el 2015 s'han realitzat **235 entrevistes** a famílies a les que s'està realitzant un seguiment de l'acolliment, de les quals 121 entrevistes s'han efectuat amb famílies de l'Alt Empordà i 114 amb famílies del Baix Empordà.

6.2. Nombre d'informes d'estudis fets a l'any

Al llarg del 2015 s'han realitzat 16 informes d'estudi. Cal esmentar que en dos nuclis a valorar, un de l'Alt Empordà i l'altre del Baix Empordà es va sol·licitar una pròrroga del temps d'estudi donada la complexitat del cas. Aquest fet va provocar haver de realitzar dos informes dels nuclis.

Actualment hi ha 5 infants amb els que encara s'està realitzant el procés d'estudi del nucli. La data d'entrega dels informes està estipulada pel mes de gener i febrer de 2016.

6.3. Nombre d'informes de seguiments anuals

Durant el 2015 s'han realitzat 29 informes de seguiment anuals.

6.4. Nombre de reunions de coordinació anuals

6.4.1. Reunions de coordinació en casos en estudi:

SERVEIS	Alt Empordà	Baix Empordà
EAIA	14	26
SBAS	19	13
TERAPEUTA SBAS	0	5
SERVEIS EDUCATIUS	1	6
SERVEIS SALUT	3	3
PSIQUIATRE CSMA	6	9

6.4.2. Reunions de coordinació en casos en seguiment:

SERVEIS	Alt Empordà	Baix Empordà
EAIA	49	49
SBAS	27	26

En referència a les reunions de coordinació amb altres serveis (CSMIJ, ABS, centre escolar, etc.) s'intenten planificar de forma conjunta amb els SBAS si es dona el cas que intervé al cas de forma activa. D'aquesta manera no es duplica la intervenció i possibilita una coordinació més integral i exhausta del cas.

En destaca el fet de trobar-nos ubicats a les mateixes dependències de l'EAIA s'ha facilitat la comunicació constant en referència als casos i el traspàs d'informació de manera fluïda i periòdica. Aquest fet facilita que es pugui mantenir una globalitat del cas i donar un missatge unificat a la família.

6.4.2. Reunions internes de coordinació

Fins al mes de novembre de 2015, tots els divendres de 9.30 a 11.30h. s'ha realitzat la reunió interna de tots els membres de l'Equip. En aquestes reunions s'han pogut tractar temes organitzatius i revisió de casos. El fet que la coordinadora no realitzés intervenció directa amb la família permetia tenir una visió més objectiva de la situació.

S'han abordat els casos en procés d'estudi i en seguiment per tal d'anar revisant l'evolució i consensuar les línies d'intervenció.

A partir del mes de novembre, degut als canvis que s'ha donat en l'Equip, aquestes reunions han deixat de donar-se de manera setmanal. S'han realitzat dues reunions amb la Directora Tècnica per tal d'anar revisant els procediments i abordar casos més rellevants.

També s'ha realitzat una trobada amb tots els Equips Tècnics de SIFE gestionats per FASI per tal d'unificar els procediments i la metodologia utilitzada.

6.6. Formació als grups de famílies acollidores

Durant aquest any 2015 s'ha realitzat un Grup d'acollidors a ambdós territoris.

Es van realitzar 5 sessions de 2 hores amb una temporalitat quinzenal. En un inici es va intentar agrupar aquelles famílies que comptaven amb infants acollits entre 12 i 18 anys. Donat que l'assistència va ser poc es va obrir el grup a totes les famílies acollidores.

A l'Alt Empordà hi van assistir 5 famílies tot i que dues d'elles ho van fer de manera molt irregular.

Al Baix Empordà hi van assistir 4 famílies tot i que l'assistència també va ser irregular.

La valoració que en van realitzar les famílies va ser positiva ja que podien compartir la seva experiència amb persones que es trobaven en una situació similar.

A nivell intern, es va valorar necessari poder treballar més la motivació amb les famílies abans d'iniciar el Grup i el compromís d'assistència per als pròxims grups que es realitzin.

6.7. Supervisió de visites

Durant l'any 2015 s'han realitzat un total de 32 visites supervisades, de les quals 19 han estat del territori del Baix Empordà i 13 del territori de l'Alt Empordà.

Aquestes visites s'han realitzat en casos d'estudi.

7. VALORACIÓ

7. 1. Indicadors

Per tal de poder valorar l'atenció que es facilita des del programa, i els efectes que aquest té, es valora l'èxit qualitatiu d'aquest atenent els diferents ítems i indicadors qualitius que s'han pogut observar en les diferents famílies i seguint l'Ordre BSF/331/2013 de 18 de desembre de 2013, on s'aproven les llistes d'indicadors i factors de protecció dels infants i adolescents:

En relació a les famílies acollidores

Proporcionen un entorn de vida estable:

- Hi ha una dinàmica familiar integradora
- Hi ha hàbits i rutines fixades.
- S'observen conductes anticipatòries als nous canvis (expressen i preparen a l'infant de les novetats que hi hagin).
- Coneixement de les crisis que hi poden haver familiars.
- Composició i estructura familiar estabilitzada.
- Comunicació i suport entre els membres del nucli acollidor.
- Disciplina parental.
- Condicions adequades de la llar.
- Una adequada planificació i gestió econòmica.
- Implicació escolar.
- Ingressos familiars estables.

Promouen capacitats resilients en els infants acollits:

- Coneixement de les capacitats de l'infant acollit.
- Fomenten les potencialitats de l'infant.
- Acceptació de l'infant que han acollit amb totes les seves dificultats i/o particularitats.
- Assertivitat dels membres de la família.
- Expectatives vers l'infant.
- Interacció i comunicació paternofamiliar.
- Afectivitat i vinculació entre acollidors i infant.

Reparen el dany sofert:

- Acompanyament de l'infant tenint present les seves necessitats.
- Capacitat d'empatia que transmeten.
- Coneixement de les pors i elements desestabilitzadors de l'infant.
- Acceptació de la situació dels pares i de la relació que l'infant hi vulgui tenir.
- Afectivitat i vinculació entre acollidors i infant.

Vinculació amb el programa i els professionals:

- Accepten i valoren les orientacions tècniques.
- Utilitzen el recolzament de l'equip tècnic del seguiment per a la millora de tots.
- Participen en els grups de suport.

En relació amb els infants

Evolució emocional:

- Capacitat d'expressar els dubtes i temors que té.
- Comprensió de la seva situació personal.
- Millora de l'autoestima i autoconcepte.
- Concepte integrador dins la família.
- Vinculació amb els seus referents.

Establiment de relacions socials sanes i favorables:

- Major relació amb l'entorn social del lloc on viu.
- Bona relació amb els components de la família acollidora.
- Millores en la relació amb els pares.
- Relacions amb els iguals.
- Visió que manifesta de l'acolliment.

Aprenentatges i evolució madurativa:

- Evolució i resultats a nivell escolar.
- Expectatives de futur formatives, laborals i de vida.

7.2. Aspectes treballats amb les famílies acollidores

PRINCIPALS ASPECTES TRACTATS:

- Els rols familiars.
- Aspectes que com a guardadors legals els familiars han de garantir.
- Els processos evolutius dels infants.
- La resposta emocional abans i després dels permisos.
- Els temors generalitzats que els familiars i infants mostren.
- Simptomatologies dels infants.
- L'anticipació als canvis.
- Elements de seguretat als infants.
- Vinculació dels infants.
- En primers acolliments principalment, la comprensió i adaptació de la nova situació.

7.3. Aspectes treballats amb els infants acollits

- Plantejaments de futur.
- Preparació dels permisos.
- Relacions amb la xarxa i entorn social.
- Sentiments vers els progenitors.
- Situació formativa i/o escolar.
- Drets de l'infant.
- Relació amb els acollidors.
- Relació amb altres membres del nucli acollidor.
- Pors i dubtes en relació a:
  - ✓ Ell/a mateix/a
  - ✓ En la seva situació d'infant acollit.
  - ✓ Als pares.
  - ✓ Als iguals.
  - ✓ Als acollidors.
  - ✓ Com explicar la seva situació familiar.
- Acompanyament en la comprensió de la seva història de vida.

7.4. Anàlisi de les dades i valoració

Al llarg d'aquest any s'ha comptat amb un major nombre d'infants atesos en seguiment de l'acolliment que en procés d'estudi.

Dels **casos atesos en seguiment**, destacar que el major nombre de derivacions van ser realitzades en els mesos de febrer i març donat que es tracta de seguiments que ja estaven essent atesos per els professionals de l'EAIA. Aquest fet ha dificultat, en posterioritat, poder complir amb els temps establerts d'entrega de documentació.

Les famílies que portaven molt temps essent ateses per els professionals de l'EAIA han mostrat més dificultat, en un inici, a l'hora d'entendre les funcions diferenciades dels dos equips i ha estat necessari un temps més ampli per a treballar la vinculació i confiança amb aquestes, abans d'abordar objectius més concrets.

Algunes de les famílies, no estaven acostumades a la intervenció professional de manera regular i, per aquest motiu, s'ha respectat aquesta realitat realitzant una introducció progressiva dels professionals i de les visites.

A nivell de casuístiques especials, destacar una adolescent que està essent atesa en seguiment amb la que es realitza intervenció conjunta de les professionals referents de l'EAIA i l'equip Tècnic del SIFE de manera regular. Aquesta intervenció es valora de manera positiva donat que es tracta d'una família que porta molts anys essent atesa per l'EAIA i que ha viscut interferències molt importants dels progenitors en l'acolliment i han pogut rebre molt suport dels professionals.

El fet que la intervenció es realitzi de manera conjunta facilita poder abordar aspectes familiars que preocupen a la família i a l'adolescent.

Amb la resta de casos, en els moments que es valora necessari, també es realitza aquesta intervenció de manera conjunta.

En determinats casos amb els que es realitza el seguiment i s'han observat dificultats importants en l'atenció i cura dels infants s'ha elaborat un pla de treball amb les famílies amb uns objectius concrets a revisar i millorar per a realitzar-ne una posterior valoració.

Dels **casos atesos en procés d'estudi** destacar que la intervenció realitzada amb la família és molt intensiva donat que es realitza un gran nombre d'entrevistes en un període breu de temps (3 mesos). El fet d'anar mantenint un contacte més freqüent i regular amb la família propicia que aquests, tot i sentir que estan essent valorats, puguin acabar exposant les seves inquietuds o temors en referència a la situació familiar actual i futura.

S'observa una diferència significativa en aquells casos en els que l'Equip Tècnic del SIFE ha realitzat el procés d'estudi i, posteriorment, també en realitza el seguiment. Degut a que conèixer els antecedents, la història de vida i haver compartit aspectes personals amb anterioritat propicia un tipus de relació dels professionals amb la família de major sinceritat i col·laboració en el posterior seguiment.

El fet de conèixer les potencialitats i els aspectes més febles dels acollidors també facilita l'abordatge en el seguiment ja que es dona com una continuïtat de la intervenció.

Es valora com a molt rellevant poder realitzar el procés d'acoblament de la família i l'infant des de l'Equip Tècnic del SIFE quan s'ha de realitzar el seguiment posterior.

En el casos que s'ha realitzat el procés d'estudi, aquest acoblament es pot realitzar de manera més natural i ja es parteix d'una relació de proximitat amb la família.

En un dels casos que la infant es trobava a Centre d'acollida, des de l'Equip Tècnic del SIFE no es va participar d'aquest acoblament i, posteriorment, ha estat difícil realitzar-ne el seguiment ja que les orientacions donades en un primer moment no van en concordança amb la línia pròpia d'intervenció. Es consideren molt diferents les particularitats d'un acolliment en família aliena d'un acolliment en família extensa i per aquest motiu, per a propers processos similars es remarcarà aquesta importància.

Dels casos en procés d'estudi, destacar també dues famílies amb les que s'ha intervingut de cultura marroquina i gambiana. Ha estat necessari poder comptar amb la figura d'algun mediador/a tant per qüestions d'idioma com per entendre i aproximar diferències a nivell cultural.

En aquests casos, donades les diferències importants a nivell educatiu es fa difícil la valoració professional.

En referència a altres tipus d'intervencions amb les famílies, durant el segon trimestre de 2015 està previst poder iniciar els grups de formació de famílies acollidores a ambdues comarques, d'aquesta manera poder generar, també, grups de suport entre acollidors que els permeti compartir situacions i vivències.

També es podria valorar l'opció que algun acollidor/a que ja portés temps amb aquesta experiència, donés suport a una família que es troba en els inicis. D'aquesta manera, ambdós en sortirien beneficiats de l'intercanvi d'experiències, vivències mútues i opinions. Ja es disposa d'una família a l'Alt Empordà amb la que es pretén iniciar aquesta experiència.

Per últim, rau a destacar, la importància del treball complementari i en xarxa portat a terme amb els respectius EAIA's (Alt i Baix Empordà), el qual ha permès poder donar una qualitat al Servei i treballar amb línies unànimes d'actuació i atenció cap als infants i les famílies.

7.4.1. Propostes de millora

1. Degut a la particularitat i la complexitat de l'acolliment en família extensa, es considera molt important que aquestes famílies poguessin disposar d'expedients econòmics específics en suport psicològic, educatiu i de teràpia familiar.
2. Donat que acostuma a haver-hi molts serveis implicats amb aquestes famílies, es valora que cal continuar millorant el treball en xarxa per tal d'unificar el missatge a donar i diferenciar els aspectes que ha de treballar i abordar cada Servei.
3. Es considera necessari comptar amb una supervisió tècnica a nivell d'equip com a espai de cura personal i de suport professional.

fasi. fundació
acció
social
infància

C/ Vilardell, 29, entresòl 1a
08014 Barcelona

Telèfon 93 550 79 00
Fax 93 487 61 03
fasi@fasi.cat

www.fasi.cat